

[Pelle Voigt]

ministeren påpegede, at et meget væsentligt element i afskrækkelsen er modstandernes uvished om omfanget, arten og placeringen af NATOs reaktion og NATOs mulige brug af atomvåben, pegede ministeren på noget ganske centralt. Det er jo afgørende for NATOs atomstrategi, som det også er påpeget i adskillige af forsvarrets officielle udgivelser, at NATO forbeholder sig retten til at anvende atomvåben, også som den første, fra en hvilken som helst del af alliancens område, og en del af alliancens område er jo netop Danmark.

Den hidtidige danske atomvåbenpolitik har ligget nogenlunde klar, siden det i 1957 blev fastslået, at Danmark ikke »under de nuværende omstændigheder« vil modtage atomvåben på sit område. De daværende formuleringer er senere blevet præciseret til, at Danmark ikke »i fredstid« vil modtage atomvåben, men desværre er både tidligere udenrigsminister Kjeld Olesen og tidligere forsvarsminister Søgaard blevet opblødt på en sådan måde, at man kunne tænke sig indført atomvåben på dansk område i en krisesituation.

Lad mig opholde mig et kort øjeblik ved ministerens fremstilling af Danmarks traditionelle politik. I sin tale citerede ministeren forhenværende udenrigsminister Kjeld Olesen for, at Danmark ikke ønskede atomvåben under de nuværende omstændigheder, dvs. i fredstid. Herefter fremhæver ministeren, hvad han kaldte hr. Kjeld Olesens fortolkningsbidrag til, hvad der i forskellige situationer kunne betegnes som fred eller ikke fred, nemlig en konklusion om, at enhver regering må have et minimum af handlefrihed til at vurdere, om der foreligger en nødsituation.

Se, hvis et barn i folkeskolen fortolkede begrebet fred eller ikke fred som et spørgsmål om en regerings handlefrihed til at vurdere, om der foreligger en nødsituation, ville selv en middelmådig dansklærer sætte en tyk, rød streg under den pågældende passage og i marginen med samme manende røde skrift anføre: »hænger ikke logisk sammen«.

Det gør den nuværende forsvarsministers betragtninger desværre heller ikke. Forsvarsministeren fremhæver nemlig, til dels med hr. Kjeld Olesen som inspirationskilde, enhver regerings ret til at bedømme, om der fortsat foreligger en fredssituation, altså om

der kan indføres atomvåben på dansk område. Men samtidig fjerner ministeren regeringens ret til selv at foretage denne bedømmelse ved at fremhæve, at en beslutning af denne art må forelægges folketinget. Den sidste tanke er sympatisk, men står i klar modstrid med den første.

Efter forespørgernes mening er den usikkerhed, der ligger i, om Danmark vil få tilført atomvåben til sit område i en krigs- eller krisesituation, ingen reel usikkerhed. Det er langt snarere en sikkerhed for, at der i forbindelse med allierede forstærkninger ankomst til dansk territorium vil blive stillet krav om, at disse forstærkninger kan medføre atomvåben. Denne opfattelse er klart blevet modsagt af alle tidligere regeringer og også den nuværende. Samtlige disse regeringer har fremhævet, at det er Danmarks suveræne ret under alle omstændigheder at afgøre, om der skal indføres atomvåben på dansk område. Jeg skal i denne forbindelse nøjes med at henvise til ministerens svar på et spørgsmål fra hr. Steen Folke her i folketinget den 3. november 1982, hvor det i sp. 1286 hedder:

»For så vidt angår de amerikanske forstærkninger, der ifølge NATOs forstærkningsplan kan indsættes i vort område, kan jeg oplyse, at både når det gælder spørgsmålet om forstærkninger, og når det gælder atomvåben, kan disse kun tages ind på dansk jord efter anmodning eller samtykke fra den danske regering.«

Dette synspunkt fremgår også af ministerens redegørelse her i dag, men blandt ministerens mange udmærkede påberåbelser af tidligere regeringers holdninger til spørgsmålet om atomvåben på dansk område synes jeg at der mangler en ganske betydningsfuld udtalelse om dette spørgsmål, nemlig en udtalelse af den tidligere forsvarsminister, hr. Søgaard, som jeg forgæves har søgt blandt citaterne i forsvarsministerens redegørelse her i dag. Hr. Søgaard oplyste nemlig i en forespørgsel om det danske militær den 26. februar 1980 – jeg citerer fra sp. 5789:

»Over for hr. Gert Petersen kommer jeg til at rette to misforståelser.

Der bliver ikke tale om forstærkninger, hvis vi skal have forstærkninger, med atomvåben.«

Af grunde, som er mig ubekendte, er den nuværende regering øjensynlig ikke opmærk-